

Sannprófun á skilyrðum Skipulagsstofnunar og umhverfisráðherra vegna mats á umhverfisáhrifum framkvæmda 2000-2006

Katrín Sóley Bjarnadóttir

MS nemi í umhverfis- og auðlindafræði

Háskóla Íslands

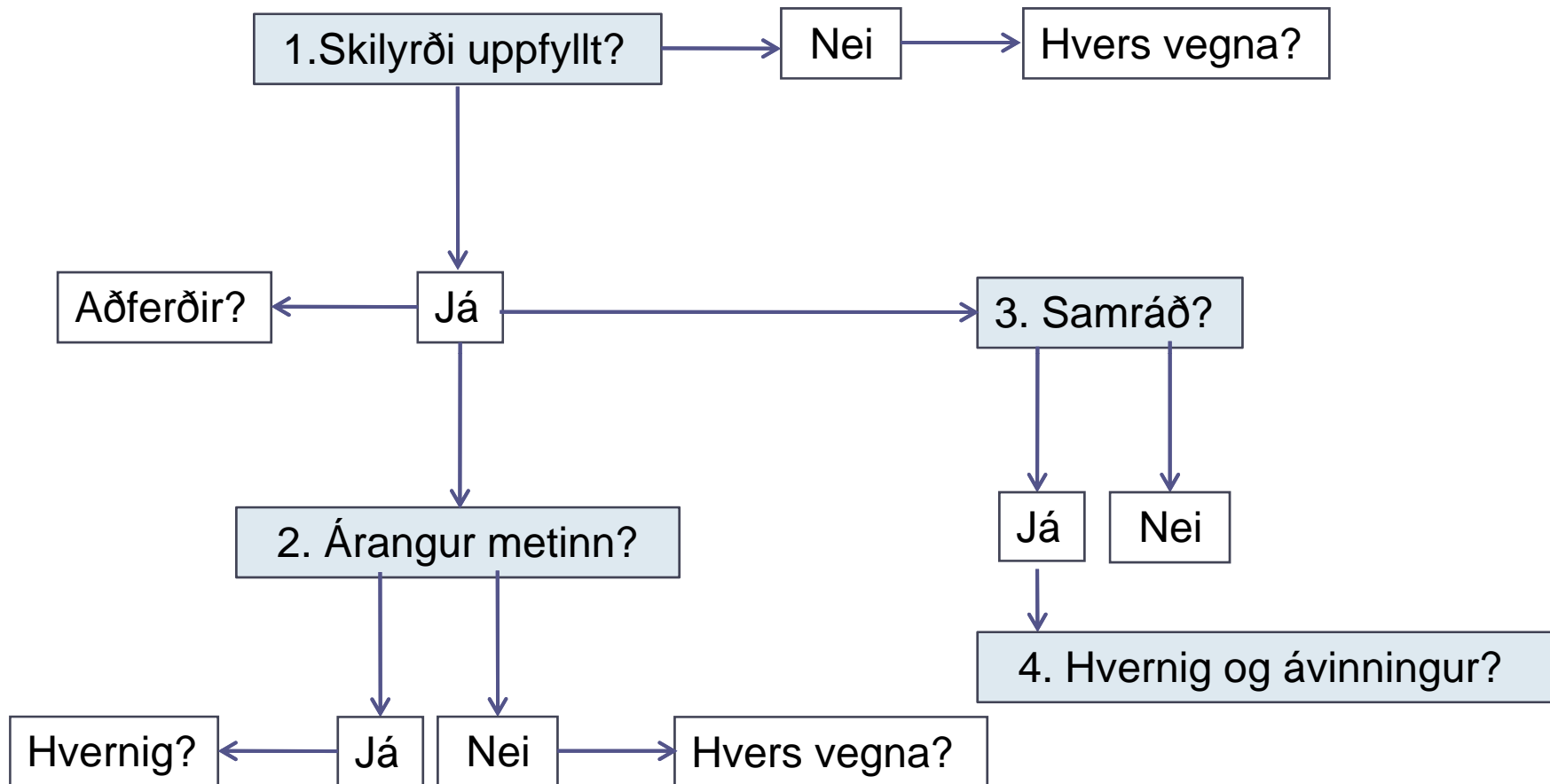

Sannprófun (e. audit)

- Vöktun umhverfisáhrifa og sannprófun eru mikilvæg tæki í ferli um mat á umhverfisáhrifum (MÁU).
- Sannprófun veitir grundvallarupplýsingar um hvort spár, mótvægisaðgerðir og skilyrði framkvæmda hafi verið virt og hvort þau hafi skilað árangri í samræmi við markmið um mat á umhverfisáhrifum.
- Nýta má sannprófun til að draga lærdóm af raunverulegum áhrifum framkvæmda.
- Sannprófun er mikilvæg leið til þess að bæta kerfið og ferlið í kringum MÁU sem getur sparað bæði tíma og fjármuni í framtíðarverkefnum.
- Mat á árangri getur einnig aukið trúverðugleika ferlisins.

Markmið

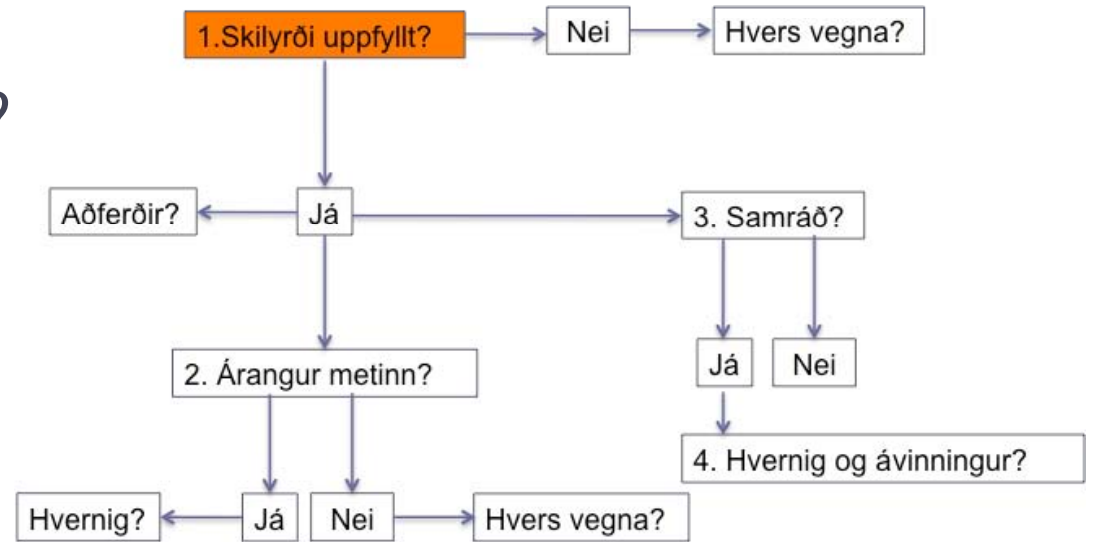
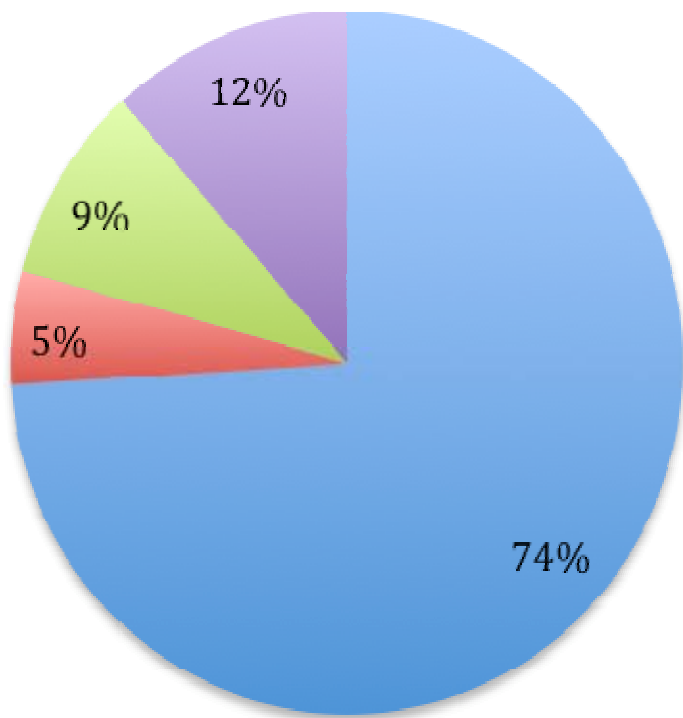
- **Kanna skilyrði í úrskurðum Skipulagsstofnunar og umhverfisráðherra vegna mats á umhverfisáhrifum framkvæmda á árunum 2000-2006 með áherslu á eftirfarandi þætti:**
 - Hvort og hvernig þeim skilyrðum hafi verið framfylgt.
 - Greina ástæður þess að skilyrðum var ekki framfylgt.
 - Greina og kortleggja samráð milli framkvæmdaraðila og annarra aðila.
 - Meta, þar sem það er hægt, hvaða áhrif það hafði að skilyrðin voru sett og hvort þau hafi skilað tilætluðum ávinningi.

Niðurstöður

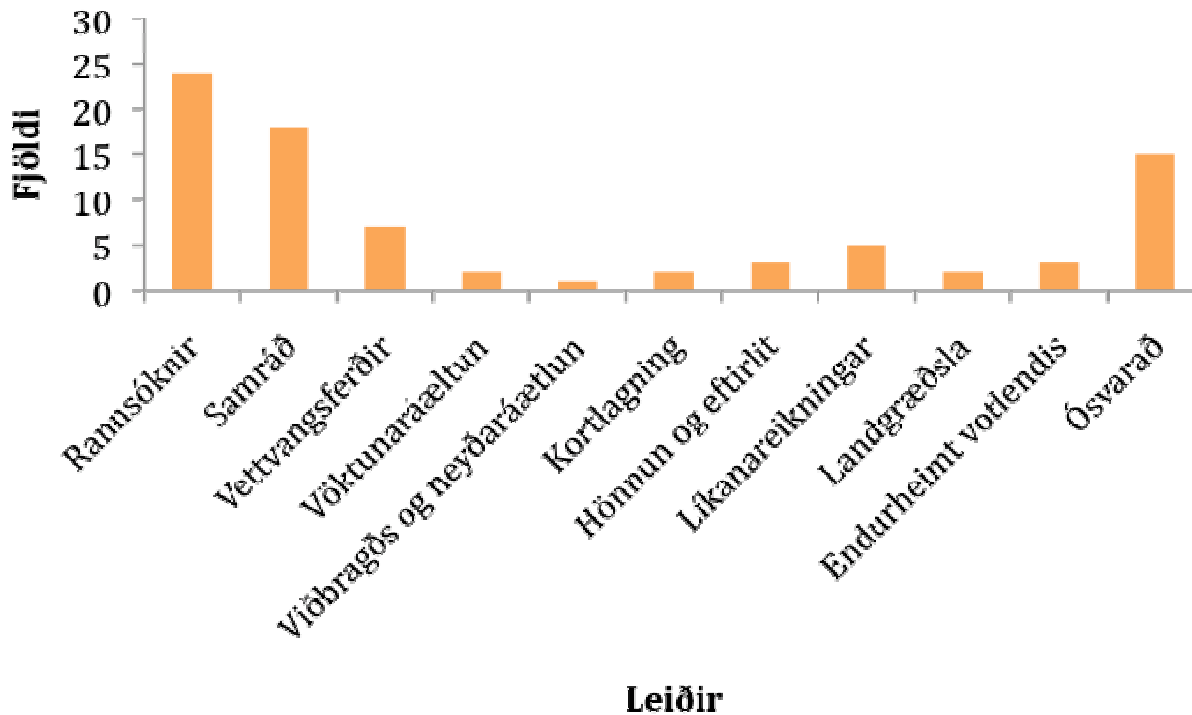
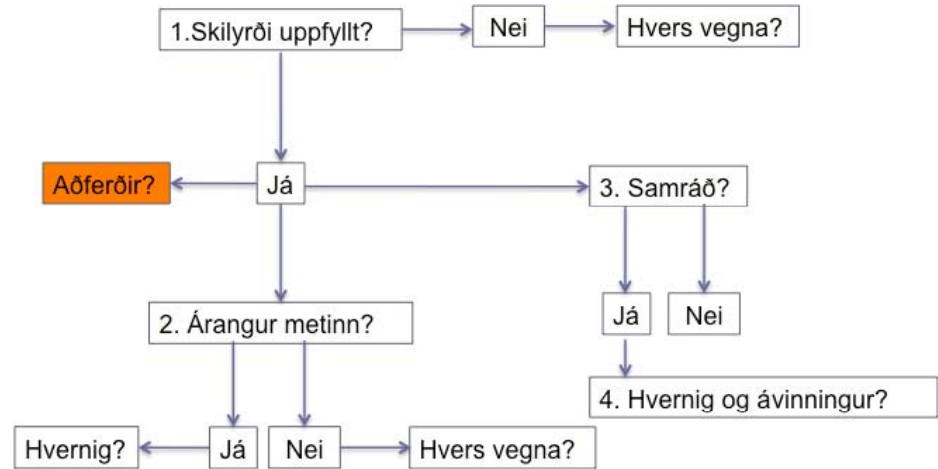
- Skipulagsstofnun úrskurðaði um 63 framkvæmdir á árunum 2000-2006, þar af voru 42 (67%) sem komu til framkvæmdar.
- Átján framvæmdir af 42 (43%) innihéldu skilyrði.
- Heildarfjöldi skilyrða voru 77.
- Spurningum um 68 skilyrði var svarað.

Voru skilyrði uppfyllt?

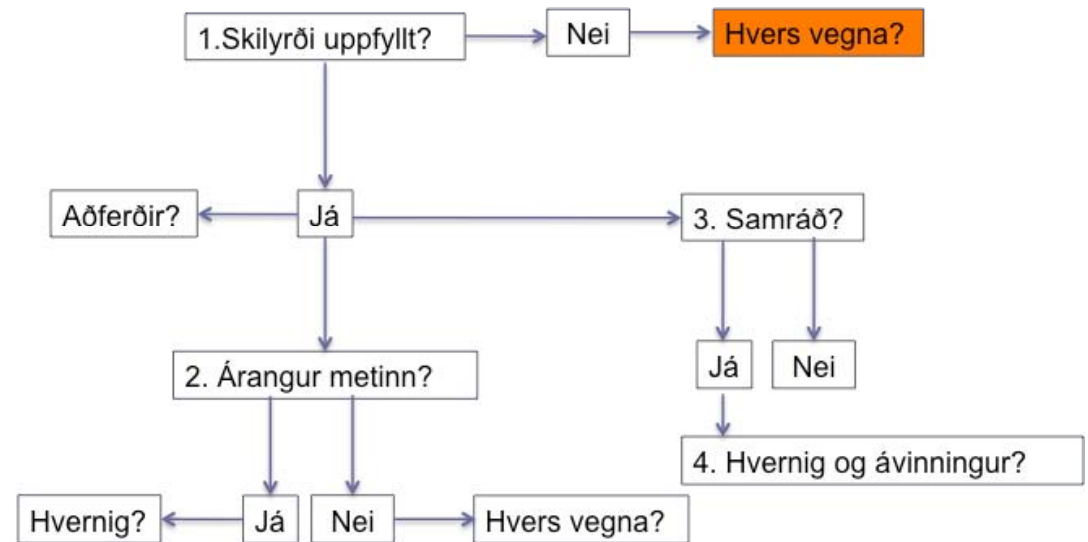

- Já
- Nei
- Að hluta
- Ósvarað

Leiðir við að uppfylla skilyrði

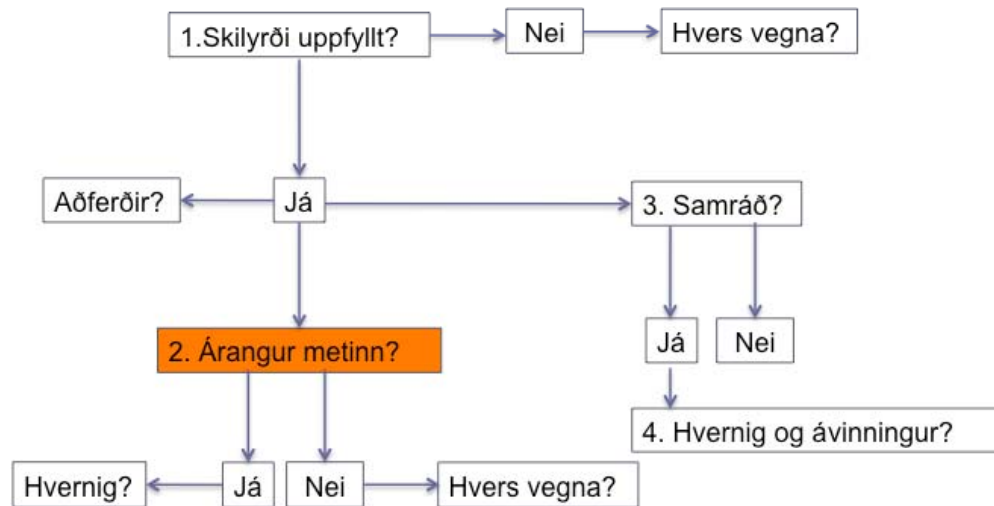
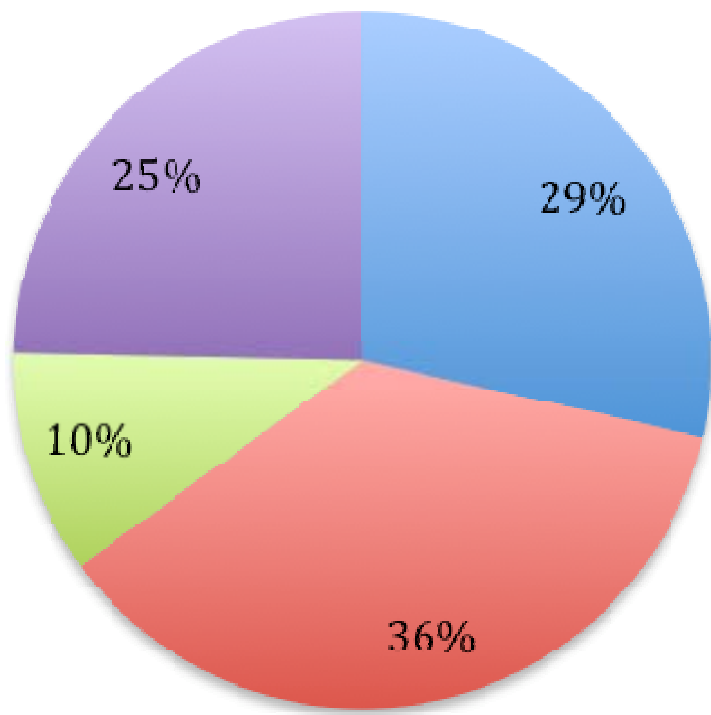

Ástæður þess ef skilyrðum var ekki framfylgt

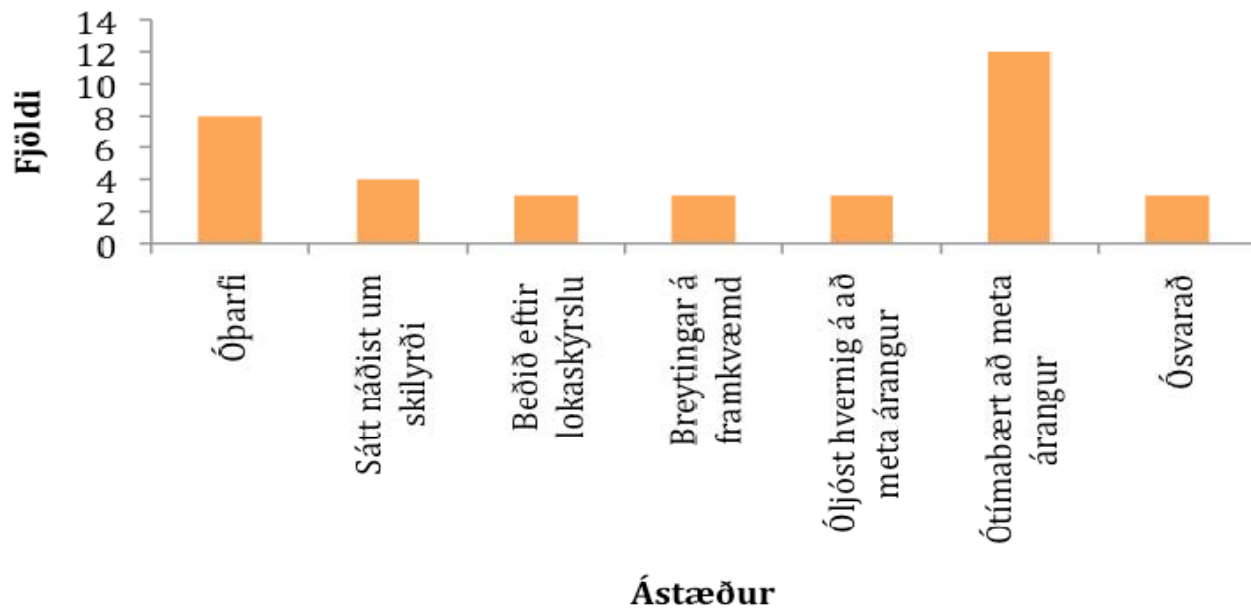
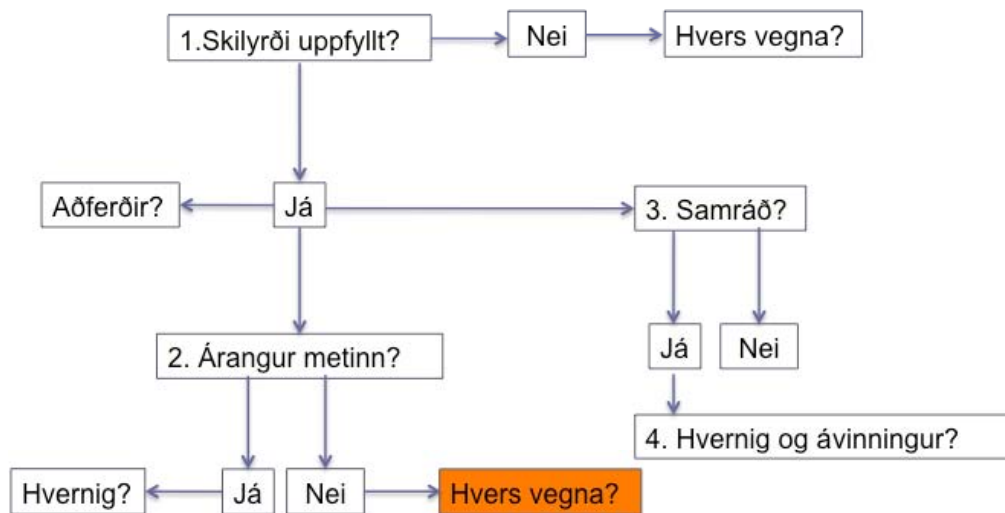
- Skilyrðið átti ekki við framkvæmd
- Eftir vettvangsferð var ekki talin þörf á því að uppfylla skilyrðið
- Breytingar urðu á framkvæmd
- Uppfylling skilyrðis var ótímabær

Var árangur metinn?

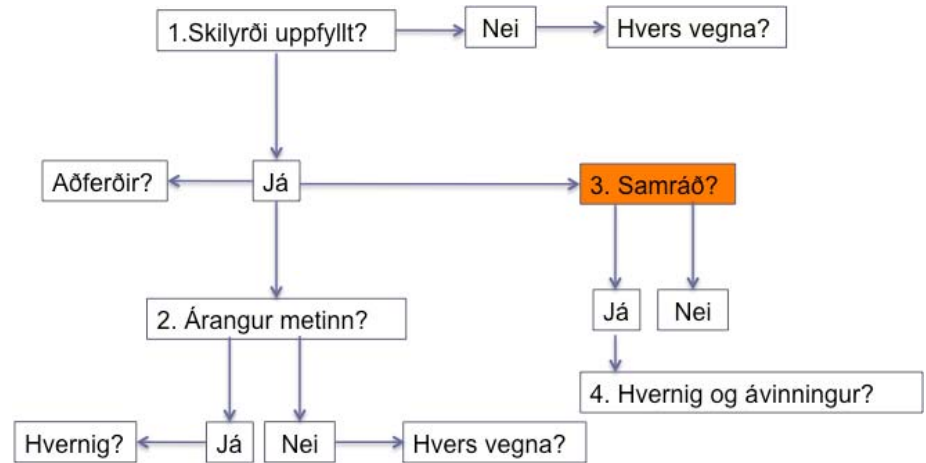

- Já
- Nei
- Að hluta
- Ósvarað

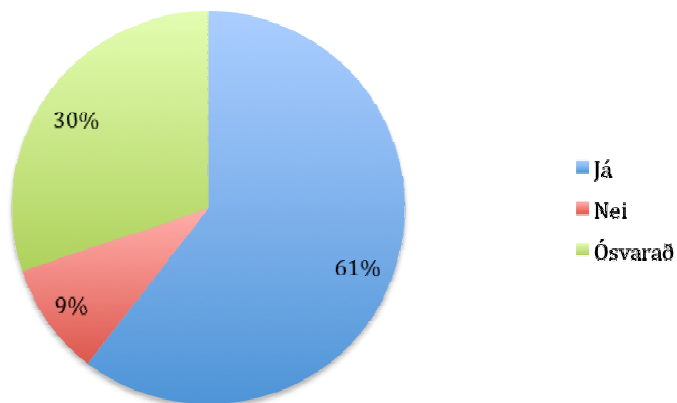
Ástæður þess að árangur var ekki metinn

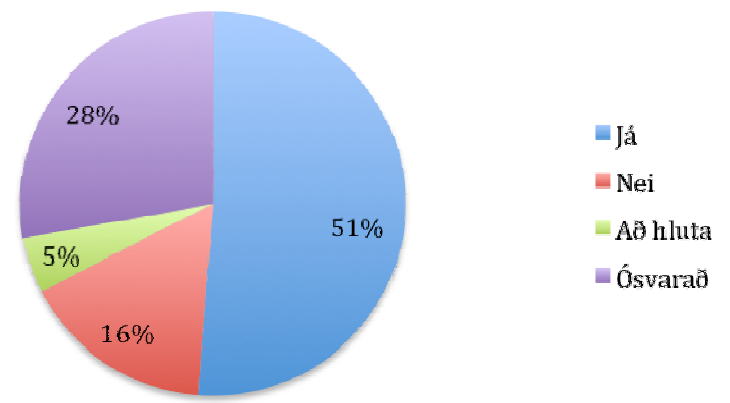
Svarhlutfall vegna skilyrts samráðs

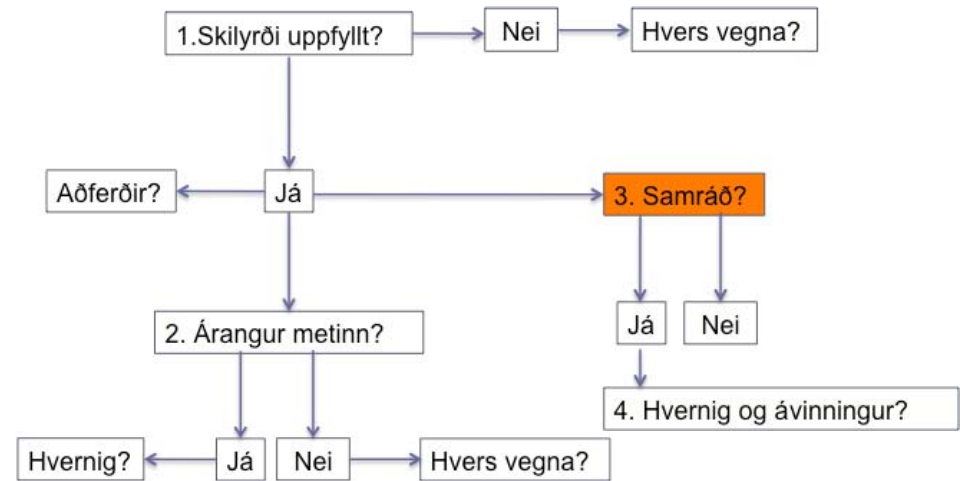
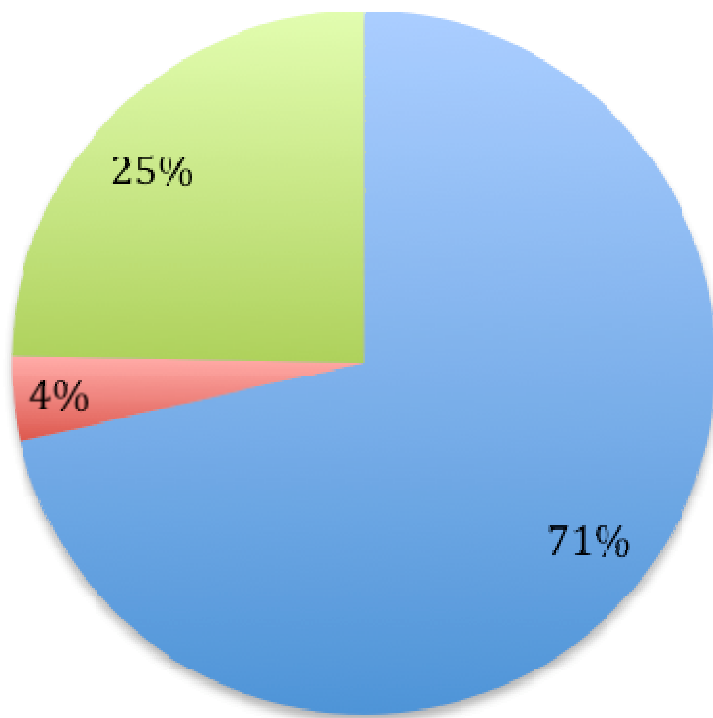
Framkvæmdaaðili

Samráðsaðili

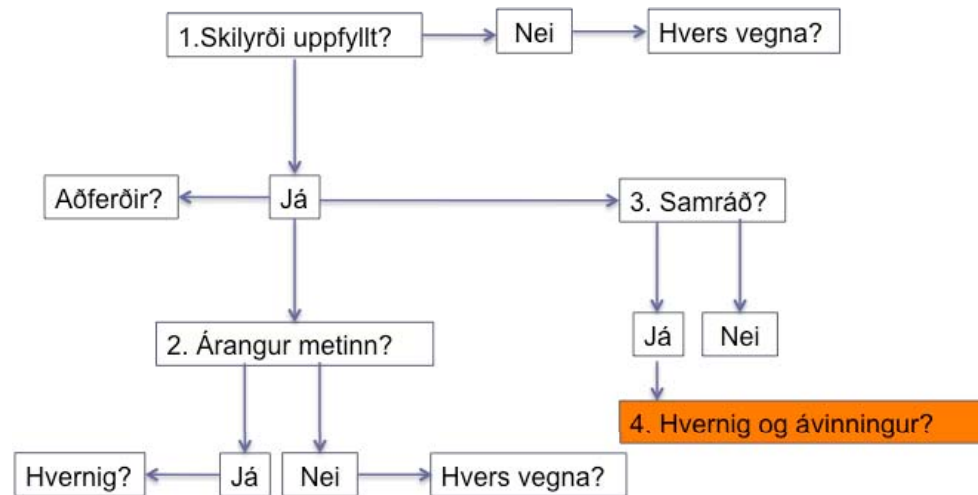
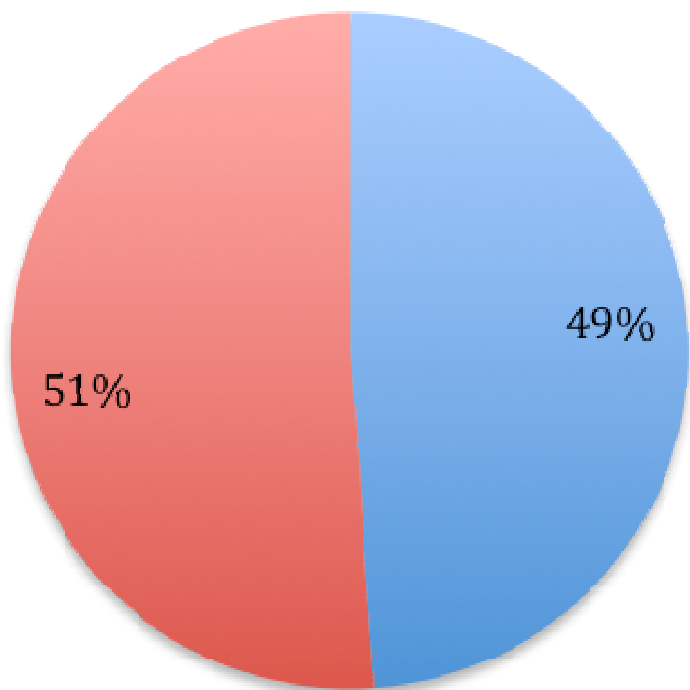

Svarhlutfall framkvæmdaraðila óháð skilyrtu samráði

- Já
- Nei
- Ósvarað

Var ávinningur af samráði (samráðsaðilar)

- Já
- Ósvarað

Samantekt

- Rannsóknin sýnir að framkvæmdaaðilar ráðast í að uppfylla talsvert stóran hluta skilyrða (74%).
- Framkvæmdaraðilum fannst í mörgum tilfellum óþarfi að meta árangur þess að uppfylla skilyrði.
- Bendir til þess að ekki sé skýr greinamunur gerður á milli þess að uppfylla skilyrði og að meta árangur þess.
- Árangursmat er nauðsynlegt til þess að svara því hvort raunverulegur árangur verði af því að setja skilyrði.

Samantekt

- Samráð var algengt og gefur sterklega til kynna að framkvæmdaraðili sjái hag í að nýta sér utanaðkomandi aðstoð.
- Erfitt að greina ástæður ósamræmis milli svara framkvæmdaaðila og samráðsaðila um hvort samráð hafi átt sér stað nema með ítarlegri könnun.
- Í einhverjum tilvikum var haft samráð við aðra stofnun en tiltekin var í skilyrði.
- Telja má að með samráði sé hægt að ná betur fram markmiðum skilyrðis.

Þakkir

- Framkvæmdaaðilar og samráðsaðilar fyrir þáttöku í verkefninu.
- Leiðbeinendur (Dr. Þóra Ellen Þórhallsdóttir, prófessor í Líf- og umhverfisvísindadeild og Guðmundur Ingi Guðbrandsson (MEM), umhverfisfræðingur á Stofnun Sæmundar fróða) fyrir dygga aðstoð.
- Skipulagsstofnun fyrir ráðgjöf.
- Vegagerðin og Orkuveita Reykjavíkur styrktu verkefnið.